

Karta informacyjna przedsięwzięcia
polegającego na *budowie farmy fotowoltaicznej*
wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie obrębu
Buków i Krężoły, gmina Sulechów

Inwestor:

Pro Vento Energia Sp. z o. o.

Grunwaldzka 4/10

85-236 Bydgoszcz

Autor opracowania/pelnomocnik Inwestora:

Damian Bębnista

Bydgoszcz, wrzesień 2020 r.

1. Wstęp.

Tematem niniejszej „Karty...” jest analiza i ocena przewidywanego oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia polegającego na *budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie obrębu Buków i Krężoły, gmina Sulechów*. Zadanie będzie realizowane na terenie działek o nr ewid. 243/7, 243/9, 24 i 280 obr. Buków, a także 1 i 7 obr. Krężoły. Inwestorem planowanego przedsięwzięcia jest:

Pro Vento Energia Sp. z o. o.

Grunwaldzka 4/10

85-236 Bydgoszcz

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 54 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* przedmiotowe przedsięwzięcie kwalifikowane jest jako: „*zabudowa przemysłowa lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 – 5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 – 3 tej ustawy, b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a*” i zaliczane jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 59 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 03 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Dla analizowanego przedsięwzięcia decyzję środowiskową, zgodnie z przepisami w/w ustawy, uzyskuje się przed wydaniem pozwolenia na budowę - art. 72 ust. 1 pkt 1.

2. Rodzaj, cechy, skala i usytuowaniu przedsięwzięcia.

Farma fotowoltaiczna będąca przedmiotem opracowania planowana jest do zlokalizowania na działkach o nr ewid. 243/7, 243/9, 24 i 280 obr. Buków, a także 1 i 7 obr. Krężoły. Ingerencja w ww. działki o nr ewid. 1, 7, 280 będzie polegała wyłącznie na organizacji zjazdów na teren działek objętych wnioskiem oraz na przeprowadzeniu wzdłuż niej okablowania łączącego części farmy na działce o nr ewid. 243/7 i 243/9 oraz 24. Jednocześnie dopuszcza się realizację zjazdów z innych dróg bezpośrednio sąsiadujących z obszarem inwestycji. Dokładny wybór lokalizacji zjazdów nastąpi natomiast na późniejszym etapie planowania, gdyż element ten jest nieistotny z punktu widzenia ochrony środowiska, biorąc pod uwagę przewidywane niewielkie natężenie ruchu. Obszar zajęty przez inwestycję i jej infrastrukturę wyniesie około 77,00 ha. Instalacja będzie posiadała moc do 60 MW.

W ramach farmy planuje się przede wszystkim:

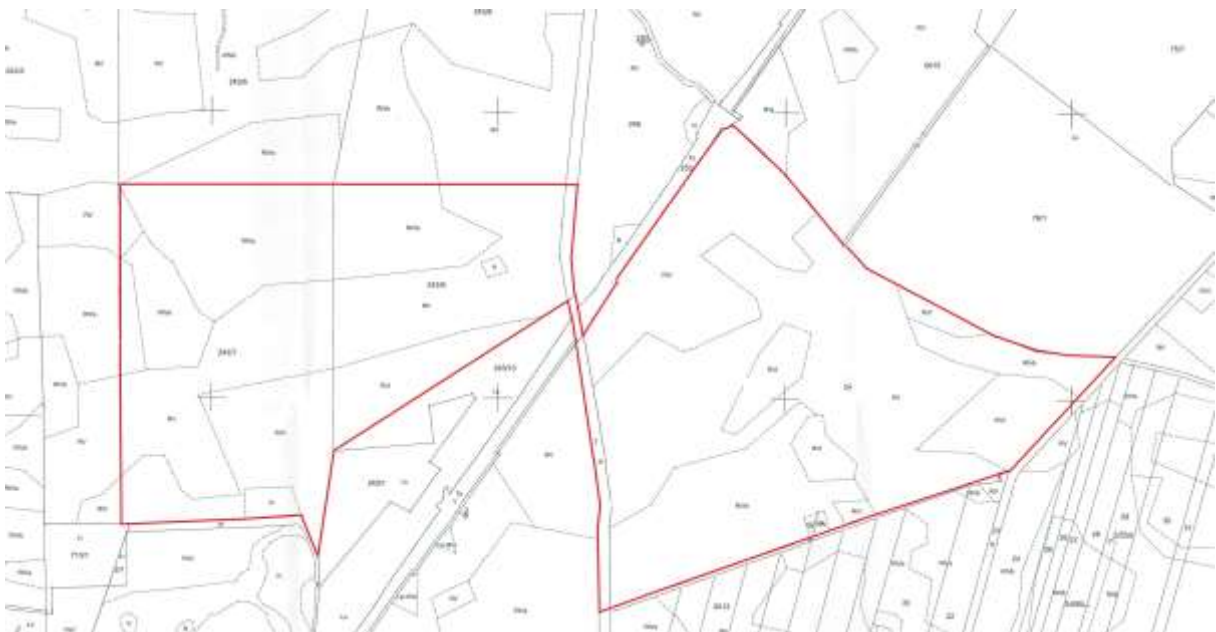
- Posadowić panele fotowoltaiczne, które będą zajmowały w rzucie (widok z góry) powierzchnię około 420 000 m² – pod panelami powierzchnia biologicznie czynna;

- Posadowić maksymalnie 15 stacji transformatorowych, każda o powierzchni do około 50 m², z tym że w każdej stacji dopuszcza się montaż do kilku transformatorów;
- Posadowić maksymalnie 15 rozdzielni elektrycznych, każda o powierzchni do około 50 m².

Jednocześnie planuje się wyznaczyć wjazdy na teren działek, o czym mowa powyżej. Wjazdy wraz z drogami wewnętrznymi i niewielkimi placami manewrowymi zostaną utwardzone i zajmą powierzchnię do około 20 000 m². Lokalizacja i ilość zjazdów jest kwestią nieistotną z punktu widzenia ochrony środowiska, biorąc pod uwagę lokalne uwarunkowania środowiskowe. Pozostała powierzchnia zostanie przeznaczona na ścieżki technologiczne (nie utwardzone), które to będą umożliwiały przemieszczanie się po terenie instalacji oraz dostęp do urządzeń technicznych. Ponadto przewiduje się realizację ogrodzenia.

W związku z realizacją planowanej inwestycji, dopuszcza się jej etapowanie polegające na budowie następujących po sobie instalacji fotowoltaicznych o różnej mocy. Co istotnie w ramach realizacji zamierzenia dopuszcza się zabudowanie całego obszaru objętego wnioskiem lub jego części. Co do zasady w przedmiotowym opracowaniu omawia się oddziaływanie na środowisko dla sytuacji najmniej korzystnej udowadniając tym samym, że nie stanowi ona zagrożenia dla środowiska.

W związku z tym, na obecnym etapie procedury dopuszcza się możliwość zastosowania urządzeń o mocy znamionowej panelu (P_{\max}) wynoszącej 280 Wp lub wyższej, a co za tym idzie zastosowanie do 240 000 szt. W przypadku zastosowania paneli charakteryzujących się jednostkową mocą > 280 Wp, ilość paneli będzie mniejsza.

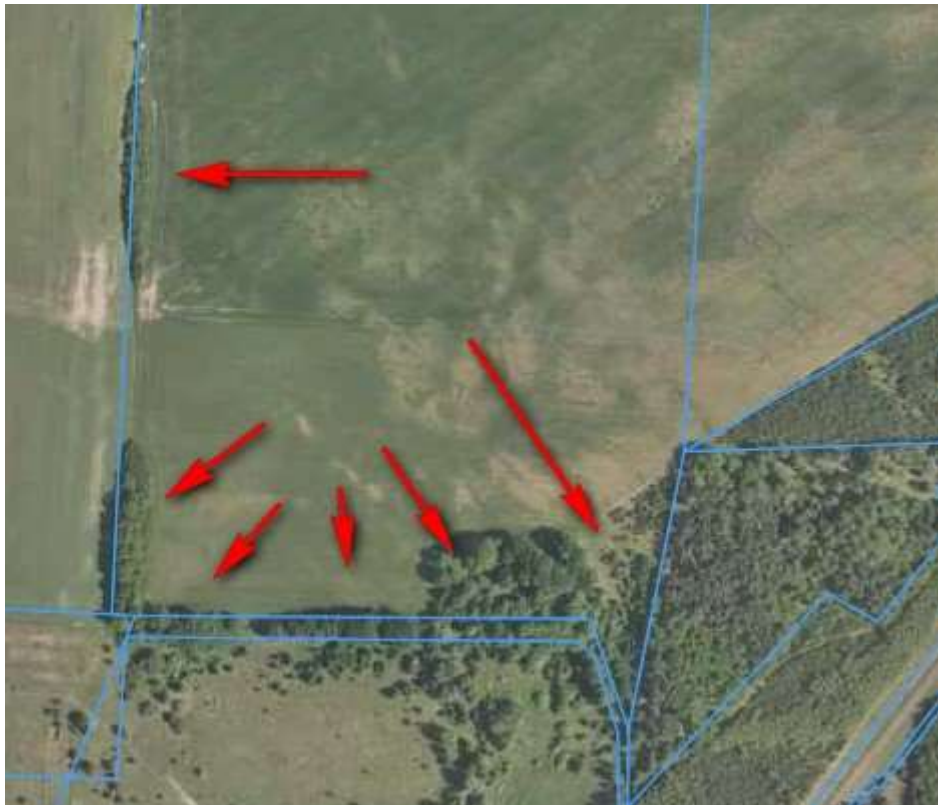
Rysunek 1. Lokalizacja terenu objętego wnioskiem (opracowanie własne na podstawie mapy ewidencyjnej terenu).

3. Informacje o aktualnym użytkowaniu terenu.

Przedmiotowe działki, na których planuje się posadzić farmę fotowoltaiczną, aktualnie użytkowane są rolniczo – prowadzi się na niej uprawy rolne. W obrębie działki o nr ewid. 243/7 (południowa część) znajduje się obszar o powierzchni około 1,50 ha zajęty przez małe drzewa, pospolite gatunki drzew i krzewów, które w ramach naturalnej sukcesji zajęły analizowany obszar. W ramach realizacji zadania planuje się przeprowadzić wycinkę drzew i krzewów zlokalizowanych w tym obszarze. Działki objęte wnioskiem zlokalizowane są na terenie obrębu Buków i Krężoły leżące na terenie gminy Sulechów. Obszar objęty wnioskiem nie jest terenem o znaczącej użyteczności rolniczej, ze względu na występowanie na nim gruntów niskich klas bonitacyjnych. Inwestycja – farma fotowoltaiczna i jej infrastruktura towarzysząca – zostanie zrealizowana wyłącznie na gruntach, na których występują grunty klasy gorszej niż III.

Dla terenu inwestycji nie opracowano miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Najbliższa pojedyncza zabudowa zamieszkała przez ludzi oddalona jest od granicy terenu inwestycji o ok. 300 m w kierunku południowym. Pozostałe najbliższe usytuowane tereny chronione akustycznie oddalone są o znacznie ponad 500 m w kierunku zachodnim. Działki objęte wnioskiem zlokalizowane są wśród terenów użytkowanych rolniczo, w sąsiedztwie linii kolejowej i terenów zalesionych.

Zgodnie z zapisami dokumentu strategicznego jakim jest „*Strategia rozwoju Gminy Sulechów na lata 2012-2022*” jednym z celów strategicznych Gminy jest *rozwój gospodarki odpadami, maksymalizacja wykorzystania energii odnawialnej w gospodarce komunalnej oraz w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach realizowany poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii*. Planowana do realizacji instalacja fotowoltaiczna wpisuje się w pełnym zakresie w cel rozwojowy Gminy.

Rysunek 2. Lokalizacja terenu przeznaczonego do wykarczowania w ramach działki o nr ewid. 243/7 obręb Buków
(opracowanie własne na podstawie: *mapy.geoportal.gov.pl*).

4. Rodzaj planowanej do zastosowania technologii.

Przedmiotowa inwestycja polegać będzie budowie farmy fotowoltaicznej o mocy do 60 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Planowana do realizacji farma obejmować będzie:

- ogniwa fotowoltaiczne zainstalowane na konstrukcjach/stelażach stalowych posadowionych bezpośrednio w gruncie przystosowanych do ruchu obrotowego z osią centralną umieszczoną w palach posadowionych w gruncie lub konstrukcji wsporczej z ekspozycją paneli pod kątem 15 – 40°,
- kontenerowe, prefabrykowane stacje transformatorowe SN/nN 15/0,4 kV – na obszarze działki nr ewid. 243/7 do 5 szt., na obszarze działki 243/9 do 2 szt., na obszarze działki o nr ewid. 24 do 8 szt., z tym że w ramach każdej ze stacji dopuszcza się montaż do kilku transformatorów;
- kontenerowe, prefabrykowane rozdzielnie elektryczne – na obszarze działki nr ewid. 243/7 do 5 szt., na obszarze działki 243/9 do 2 szt., na obszarze działki o nr ewid. 24 do 8 szt.;
- utwardzone drogi wewnętrzne, place manewrowe, zjazdy o łącznej powierzchni do ok. 20 000 m²;
- przyłącza w postaci kablowych linii zasilających średniego napięcia SN – 15 kV;
- sieć kablową linii zasilającej średniego napięcia nN 0,4 kV;

- sieć kablową niskiego napięcia, sieć teletechniczną i telekomunikacyjną, łączące poszczególne elementy farmy fotowoltaicznej;
- ogrodzenie terenu inwestycji – ażurowe o dużych oczkach, wykonane bez fundamentu;
- inne niezbędne elementy związane z budową i eksploatacją elektrowni, np. konwertery, inwertery.

Przedmiotowa instalacja będzie prawdopodobnie oświetlana z zastosowaniem lamp ledowych, zintegrowanych z czujnikami ruchu. W ramach inwestycji będzie wykonany montaż instalacji fotowoltaicznej w sposób nieinwazyjny, metodą nabijania lub wciskania profili aluminiowych lub stalowych bezpośrednio do gruntu. Rozważa się dwie metody montowania paneli fotowoltaicznych:

- w formie konstrukcji wsporczej z ekspozycją paneli pod kątem 15 – 40°,
- na konstrukcjach stalowych przystosowanych do ruchu obrotowego z osią centralną umieszczoną na palach posadowionych do gruntu.

Decyzja na temat wyboru metody będzie podjęta na etapie wykonywania projektu budowlanego i nie ma wpływu na oddziaływanie inwestycji na środowisko. Planowane do zastosowania moduły fotowoltaiczne będą połączone z przetwornicami (inwerter zmieniający prąd stały na zmienny). Rozważane są dwie możliwości lokalizacji inwerterów:

- montaż w pomieszczeniach stacji kontenerowych,
- montaż przy sekcjach paneli na konstrukcjach wsporczych.

Energia elektryczna produkowana przez elektrownię zostanie dostarczona za pomocą stacji transformatorowych do sieci elektroenergetycznej operatora. Projektuje się zastosowanie ww. stacji typu kontenerowego, wraz z: wydzielonymi pomieszczeniami dla rozdzielni niskiego napięcia, komorami transformatorowymi oraz rozdzielnią średniego napięcia, a także z misą olejową, której pojemność będzie wynosić minimum 110% zawartości oleju w transformatorach. Przyłącza energetyczne będą wykonane zgodnie z uzyskanym uzgodnieniem od operatora sieci.

Teren, na którym planuje się lokalizację farmy fotowoltaicznej obecnie użytkowany jest rolniczo. Realizacja przedsięwzięcia będzie związana z wycinką drzew i krzewów, które samowolnie zajęły część działki o nr ewid. 243/7 – obszar o powierzchni około 1,50 ha.

Realizacja inwestycji wiąże się z nieinwazyjnym montażem instalacji fotowoltaicznej. Montaż do gruntu zostanie wykonany za pomocą nabijania lub wciskania profili aluminiowych lub stalowych bezpośrednio do gruntu. Zastosowanie powyższej metody eliminuje konieczność wykonywania fundamentów, a tym samym wykopów i jest wariantem korzystnym dla środowiska. Przewiduje się maksymalną głębokość nabijania profili do 1,8 m p.p.t.

Pozostałe prace ziemne będą związane z wykonaniem infrastruktury towarzyszącej oraz ogrodzenia. Zastosowane zostaną ażurowe siatki bez fundamentów o dużych oczkach, umożliwiające migrację płazów oraz małych ssaków. Grunt pod panelami fotowoltaicznymi pozostanie powierzchnią biologicznie czynną. Inwestor będzie dążył do wykorzystania terenu pod

panelami do uprawy roślin cieniolubnych z wykorzystaniem technik uprawy z niedużym stopniem mechanizacji oraz prac ręcznych. Na etapie eksploatacji farmy nie planuje się wykorzystywać nawozów naturalnych, nawozów sztucznych, pestycydów i herbicydów dla utrzymania terenu – ewentualna roślinność będzie regularnie wykaszana i wywożona poza farmy, celem dalszego zagospodarowania.

Inwestor przystąpi do prac związanych z realizacją inwestycji w okresie 1 wrzesień – 1 marca. Jeżeli wystąpi konieczność przystąpienia do prac realizacyjnych poza tym okresem, wówczas bezpośrednio przed ich rozpoczęciem teren zostanie sprawdzony przez specjalistę ornitologa. Zadanie to ma na celu wykluczenie niszczenia gniazd ptaków budujących gniazda na ziemi, w tym skowronka polnego – *Alauda arvensis*. Dodatkowo wykonane wykopy pod sieci kablowe przed zasypaniem zostaną skontrolowane pod względem obecności w nich płazów i innych zwierząt.

Etap realizacji zadania nie wymaga lokalizacji zaplecza socjalnego i zaplecza budowy. Pracownicy przebywać będą na terenie inwestycyjnym kilka godzin dziennie i będą korzystać z materiałów przetrzymywanych na samochodach dostawczych/ciężarowych dowożących je codziennie na teren budowy. Etap realizacji zadania nie wymaga lokalizacji zaplecza socjalnego i zaplecza budowy. Pracownicy przebywać będą na terenie inwestycyjnym kilka godzin dziennie i będą korzystać z materiałów przetrzymywanych na samochodach dostawczych/ciężarowych dowożących je codziennie na teren budowy. Ich ewentualne potrzeby fizjologiczne będą zaspokajane w możliwej do posadowienia przenośnej toalecie ze zintegrowanym zbiornikiem na ścieki. Po zapełnianiu zbiornika ścieki będą odbierane przez wykwalifikowane podmioty i przewożone do punktu zlewnego gminnej oczyszczalni ścieków. Na terenie zamierzenia nie będą tankowane pojazdy. Ewentualne wycieki płynów eksploatacyjnych pojazdów będą bez zwłoki neutralizowane sorbentami, które po zużyciu będą magazynowane w szczelnym, opisanym pojemniku, po czym zostaną przekazane wykwalifikowanemu odbiorcy.

5. Opis wariantów przedsięwzięcia.

5.1. Wariant „zerowy”.

Wariant „zerowy” polega na niepodejmowaniu się realizacji inwestycji. Z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju nie jest on możliwy do zaakceptowania przez Inwestora. Skutkiem jego realizacji byłoby pozostawienie terenu w stanie użytkowanym jak dotychczas – teren rolniczy o niskiej użyteczności rolnej ze względu na grunty niskiej klasy bonitacyjnej – głównie IV, V i VI klasa.

5.2. Wariant inwestorski.

Niniejszy wariant i jego oddziaływanie na środowisko zostało szczegółowo omówione w toku opracowania. Analizy przedstawione w toku opracowania wykazały dotrzymanie obowiązujących norm i brak znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, jako całości.

Wariantem uznanym za najbardziej korzystny dla środowiska jest wariant proponowany przez Wnioskodawcę będący przedmiotem rozważań niniejszej „Karty...”, polegający na budowie farmy fotowoltaicznej o mocy do 60 MW.

Dzięki zastosowaniu farmy fotowoltaicznej do wytwarzania energii elektrycznej dochodzi m.in. do redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂, a przez to przeciwdziałanie dalszym zmianom klimatu; poprawy jakości powietrza – uniknięcie emisji SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery; braku powstawania odpadów, odorów czy ścieków, braku zanieczyszczenia wód i gleby, braku degradacji terenu i strat w obiegu wody, które mają miejsce przy produkcji energii w konwencjonalnych elektrowniach i elektrociepłowniach.

5.3. Racjonalny wariant alternatywny.

Ze względu na ukierunkowanie Inwestora na produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w tym wypadku z energii słonecznej, racjonalnym wariantem alternatywnym wobec prezentowanego zamierzenia byłaby lokalizacja na działce objętej wnioskiem biogazowni rolniczej, w której produkowany byłby biogaz – paliwo alternatywne przeznaczone do spalania w specjalistycznych kotłach. Z zastosowaniem kotłów, w których spalane byłoby w/w paliwo, produkowano by energię elektryczną i ciepłą.

6. Przewidywana ilość wykorzystywanej wody, surowców, materiałów, paliw oraz energii.

Funkcjonowanie instalacji nie jest związane z wykorzystaniem wody, surowców, materiałów, paliw i energii. Co najwyżej, planowana do eksploatacji inwestycja będzie wymagała okresowych przeglądów podczas, których wymieni się zużyte lub niesprawne elementy. Dodatkowo istnieje prawdopodobieństwo, że panele fotowoltaiczne będą musiały sporadycznie być czyszczone z zastosowaniem wody zdemineralizowanej. Czyszczenie paneli nie będzie powodowało wytwarzania ścieków, woda z czyszczenia powinna być traktowana jak opad atmosferyczny (umownie czysty).

Dopuszczalne wartości parametrów fizycznych pól elektromagnetycznych, charakterystycznych dla tego typu instalacji, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów*. Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, dla zakresu częstotliwości jakie wytwarza generator elektrowni słonecznej, wynosi 1000 V/m dla pola elektrycznego i 60 A/m dla pola magnetycznego. Wartość natężenia pola magnetycznego przy instalacjach fotowoltaicznych wykazuje wartość ułamkowej części naturalnego promieniowania magnetycznego Ziemi oraz ułamkową część poziomu, który dopuszcza ww. Rozporządzenie. Tym samym poziom promieniowania elektromagnetycznego jest nieistotny i nie będzie oddziałował na środowisko.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie określa minimalną odległość pomieszczeń przeznaczonych dla stałego przebywania ludzi względem stacji transformatorowych oraz falowników w odległości 2,8 m.

W świetle powyższego, uwzględniając w szczególności oddalenie planowanej instalacji od siedzib ludzkich, nie istnieje możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania elektromagnetycznego na środowisko, w tym na ludzi.

Najbliższa pojedyncza zabudowa zamieszkała przez ludzi oddalona jest od granicy terenu inwestycji o ok. 300 m w kierunku południowym. Pozostałe najbliższej usytuowane tereny chronione akustycznie oddalone są o znacznie ponad 500 m w kierunku zachodnim.

Rysunek 3. Lokalizacja najbliższych terenów chronionych akustycznie
(opracowanie własne na podstawie: mapy.geoportal.gov.pl).

Jak napisano w treści *Karty...*, wnioskowana inwestycja przewiduje realizację łącznie do 15 szt. kontenerowych, prefabrykowanych stacji transformatorowych SN/nN 15/0,4 kV. Z publicznie dostępnych danych wynika, iż stacje transformatorowe ww. typu nie są źródłem hałasu ponadnormatywnego, tzn. nie powodują przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Tego rodzaju instalacje generują bowiem hałas niskoczęstotliwościowy, który to w dużej mierze jest tłumiony korekcją częstotliwościową A. Odzwierciedleniem ww. faktu jest istniejące zagospodarowanie terenów całego kraju, gdzie nierzadko omawianego rodzaju transformatory użytkowane są w odległości nawet kilkunastu metrów od budynków mieszkalnych.

Planowane stacje transformatorowe stanowią będą obiekty kontenerowe. Maksymalny poziom mocy akustycznej każdej stacji (po uwzględnieniu obudowy – jej izolacyjności) nie przekroczy 80 dB (A) jako źródła punktowego.

W ramach tzw. rozwiązań minimalizujących postanowiono, iż:

- każda ze stacji trafo zostanie usytuowana w odległości min. 500 m od najbliższej usytuowanych terenów chronionych akustycznie,
- na dz. nr 243/7 ulokowanych zostanie do 5 szt. stacji trafo,
- na dz. nr 243/9 ulokowanych zostanie do 2 szt. stacji trafo,
- na dz. nr 24 ulokowanych zostanie do 8 szt. stacji trafo.

Algorytmy obliczeniowe obowiązującej normy ISO 9613-2 wskazują, iż w warunkach fali swobodnej (pole fali swobodnej) poziom hałasu od źródła punktowego w odległości 1 m (r) maleje o 11 dB (A), natomiast przy kolejnym podwajaniu tejże odległości (2r), poziom ten maleje o kolejne 6 dB (A). W konsekwencji powyższego, w odległości 256 m od tegoż źródła punktowego poziom ciśnienia akustycznego zmaleje o ok. 59 dB (A). Uwzględniając lokalne uwarunkowania obszaru inwestycji, w tym występowanie w otoczeniu gruntu porowatego, przewiduje się iż tłumienie, o którym mowa powyżej, będzie większe (m.in. tłumienie przez powietrze i grunt). W konsekwencji stwierdzić należy, iż poziom hałasu już w odległości 256 m od pojedynczej stacji wynosić będzie ok.: $80 \text{ dB (A)} - 59 \text{ dB (A)} = 21 \text{ dB (A)}$, a zatem znacznie poniżej tła akustycznego.

Biorąc pod uwagę powyższe, w szczególności wskazane powyżej rozwiązania minimalizujące, wyklucza się zagrożenie związane z przekroczeniem standardów jakości środowiska.

W trakcie eksploatacji instalacji hałas będzie generowany m.in. przez ruch pojazdów serwisowych (jedynie w porze dziennej). W wypadku dużego zabrudzenia paneli fotowoltaicznych konieczne będzie oczyszczenie paneli przy pomocy wody zdemineralizowanej, dowiezionej oraz rozpylonej przez specjalistyczny sprzęt. Hałas ten jest porównywalny z przejazdem samochodu dostawczego, w związku z powyższym należy przyjąć, że oddziaływanie na klimat akustyczny nie będzie występować.

W związku z brakiem występowania emisji substancji do powietrza związanej z eksploatacją projektowanej inwestycji, nie przewiduje się żadnego oddziaływania na stan atmosfery. Bierze się jedynie pod uwagę niewielką oraz okresową emisję zanieczyszczeń podstawowych typu: pył dwutlenek azotu i siarki, w związku z okresowym transportem np. ekipy serwisowej. Emisja ta będzie miała jednak charakter niezorganizowany i nie wpłynie na pogorszenie aktualnego stanu aerosanitarnego.

Podczas procesu produkcji energii elektrycznej będzie wykorzystywana energia słońca, która jak powszechnie wiadomo stanowi niewyczerpalne i odnawialne źródło energii. Wykorzystanie energii słońca pozwala na redukcję emisji CO₂, SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery. Redukcja nie występuje w przypadku stosowania konwencjonalnych technologii wytwarzania energii elektrycznej (spalanie węgla).

Nawiązując do danych przedstawionych w *Karcie...* należy zaznaczyć, że etap budowy przedmiotowej instalacji związany będzie jedynie z ruchem pojazdów dowożących materiały budowlane – ogrodzenie, stacje transformatorowe, stelaże pod panele, panele fotowoltaiczne itp. oraz z użytkowaniem maszyn i urządzeń budowlanych, szczególnie katarów – urządzenia do wbijania/nabijania pali zasilane indywidualnymi silnikami spalinowymi. W związku z powyższym, etap realizacji zadania przyczyni się do wyprowadzenia do środowiska substancji charakterystycznych dla procesu spalania oleju napędowego w silnikach.

Do wyliczenia emisji maksymalnej w wyniku użytkowania maszyny typu katar przyjęto zużycie paliwa na poziomie 12 dm³/h (10,08 kg/h przy gęstości ON równej 0,84 kg/m³), a także wskaźniki adekwatne dla procesu spalania paliw w silnikach maszyn technologicznych. Wielkości emisji tlenków azotu i tlenku węgla wyznaczono na podstawie opracowania „*Wskaźniki emisji tlenków azotu i tlenku węgla z procesów spalania paliw*” (tab. 4.25.), Ministerstwo Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska, Warszawa, 1981 r. Emisję pozostałych substancji wyliczono natomiast wg MOŚZNiL i „*Charakterystyki emisji dla wybranych procesów produkcyjnych i urządzeń technologicznych przemysłu maszynowego*”, cz. III – Zeszyt Bipromaszu nr 79/1979. Emisję łączną wyliczono natomiast przyjmując łączną pracę na poziomie do 1 000 h.

Nazwa substancji	Wskaźnik emisji dla maszyn techn. [g/kg]	Emisja maksymalna [kg/h]	Emisja łączna [kg/rok]
Dwutlenek azotu ¹	5,54	0,05584	55,84
Dwutlenek siarki	6,0	0,06048	60,48
Tlenek węgla	24,0	0,24192	241,92
Pył ogółem	4,0	0,04032	40,32
Pył PM10 ²	3,84	0,03871	38,71
Pył PM2.5 ²	3,7	0,03730	37,3

¹ W oparciu o prace badawcze: „The use of tunnel concentration profile data to determine the ratio of NO₂/NO_x directly emitted from vehicles” Atmospheric Chemistry and Physics Discussions Hong Kong 2005, „Assessment of primary NO₂ emissions, hydrocarbon speciation and particulate sizing on a range of Road vehicles” TRL Limited 2001, przyjęto udział NO₂ na poziomie do 20 % NO_x.

² Zgodnie z bazą Speciate U.S. Environmental Protection Agency (EPA) wbudowaną w aplikację Operat FB, skład frakcyjny ze spalin pojazdów wynosi: PM2.5 do 92,5 % pyłu ogółem, PM10 do 96 % pyłu ogółem.

Wyliczenia emisji z procesu spalania paliw w pojazdach przyjęto wskaźniki emisji zawarte w „*Opracowaniu charakterystyk emisji zanieczyszczeń z silników spalinowych pojazdów samochodowych*”, prof. nzw. dr hab. inż. Z. Chłopek, Warszawa, kwiecień 2007 r.

Nazwa substancji	Wskaźnik emisji dla s. ciężarowych $V_{\text{śr}} = 15 \text{ km/h}$ [g/km]	Emisja maksymalna [kg/h]	Emisja łączy [kg/rok]
Dwutlenek azotu ¹	2,313792	0,00096	0,24
Dwutlenek siarki	0,8844	0,00037	0,09
Tlenek węgla	5,1413	0,00212	0,53
Pył ogółem	0,94438	0,00039	0,09
Pył PM10 ²	0,906605	0,00037	0,09
Pył PM2.5 ²	0,873552	0,00036	0,09

¹ W oparciu o prace badawcze: „The use of tunnel concentration profile data to determine the ratio of NO₂/NO_x directly emitted from vehicles” Atmospheric Chemistry and Physics Discussions Hong Kong 2005, „Assessment of primary NO₂ emissions, hydrocarbon speciation and particulate sizing on a range of Road vehicles” TRL Limited 2001, przyjęto udział NO₂ na poziomie do 20 % NO_x.

² Zgodnie z bazą Speciate U.S. Environmental Protection Agency (EPA) wbudowaną w aplikację Operat FB, skład frakcyjny ze spalin pojazdów wynosi: PM2.5 do 92,5 % pyłu ogółem, PM10 do 96 % pyłu ogółem.

Jednocześnie nie wyliczano odrębnie emisji ze spalania paliw w koparce. Uznano bowiem, iż emisja ta będzie tożsama co emisja z użytkowania maszyny typu katar.

Na etapie realizacji inwestycji występować będzie również emisja energii do środowiska, w tym wypadku hałasu. Nie przewiduje się jednakże uciążliwości z tym związanej. Emisja ta będzie wynikała przede wszystkim z pracy maszyn technologicznych (katar i koparka), a także z ruchu środków transportu – poj. ciężkich. Maksymalne moce akustyczne maszyn technologicznych pracujących na zewnątrz określone są w przepisach odrębnych. Poziomy mocy w odniesieniu do poj. ciężkich nie przekroczą natomiast chwilowego poziomu 105 dB (A), ograniczonego jedynie do fazy startu, jak i hamowania.

Przedmiotowa inwestycja służy przeciwdziałaniu zmianom klimatu oraz ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych. Inwestycja jest odpowiedzią na zmiany klimatu. Należy zaznaczyć, iż zmiany zachodzą w sposób ciągły, nie następują z dnia na dzień, w związku z powyższym Inwestor będzie miał czas na dostosowanie się do zachodzących zmian.

7. Rozwiązania chroniące środowisko.

Do rozwiązań chroniących środowisko należy zaliczyć: brak wytwarzania i magazynowania odpadów, brak wytwarzania i magazynowania ścieków bytowych i przemysłowych, brak znaczącej emisji hałasu oraz gazów lub pyłów do powietrza. Podstawowym rozwiązaniem ograniczającym stanowi jednakże niewątpliwie istotne oddalenie obszaru inwestycji od najbliższych siedzib ludzkich. Pozostałe rozwiązania omawianego rodzaju wymieniono w ww. rozdziale 6.

8. Rodzaje i przewidywana ilość wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko.

Farma fotowoltaiczna o mocy do 60 MW, zgodnie z danymi prezentowanymi przez producentów paneli fotowoltaicznych, jest w stanie w ciągu roku wyprodukować i wprowadzić do sieci elektrycznej około 65 000 MWh energii.

9. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Ze względu na skalę i zakres przedsięwzięcia, a przede wszystkim jego lokalizację w znacznej odległości od granic państwa, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań na środowisko o charakterze transgranicznym.

10. Informacja o obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz korytarzach ekologicznych, znajdujących się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia.

Oddziaływanie zamierzenia na środowisko będzie zamykać się w granicach terenu objętego wnioskiem.

Teren przeznaczony pod lokalizację farmy fotowoltaicznej obecnie użytkowany jest jako pole uprawne. Obszar ten nie jest potencjalnym miejscem występowania chronionych gatunków roślin. Inwestycja jest związana wycinką drzew i krzewów, o czym mowa w niniejszym dokumencie. Miejsce realizacji inwestycji porastają w przeważającym okresie roku wyłącznie uprawy zbożowe, które stanowią monokulturę. Inwestor dopuszcza wykorzystanie terenu pod panelami do uprawy roślin ceniolubnych z zastosowaniem tradycyjnych metod uprawy. Takie zagospodarowanie powierzchni umożliwi przełamanie monokultury zbożowej. Modyfikacja struktury upraw może przynieść pozytywne skutki dla występującej fauny.

Realizacja inwestycji spowoduje zajęcie znaczącej powierzchni przedmiotowych działek, co spowoduje zmniejszenie dostępnego żerowiska dla fauny. Skala utraty żerowiska nie będzie miała żadnego znaczenia dla zachowania populacji żerujących w przedmiotowym siedlisku zwierząt. Przedmiotowa inwestycja nie będzie stanowić bariery ekologicznej dla ptaków, nietoperzy oraz drobnych ssaków i płazów. Ograniczony zostanie wyłącznie dostęp dla dużych zwierząt, takich jak sarna, czy dzik. Należy jednak zaznaczyć, że zwierzęta te mogły korzystać z przedmiotowych działek wyłącznie okazjonalnie, jako przypadkowy szlak migracji. Przedmiotowy teren nie stanowi korytarza ekologicznego oraz migracyjnego, ze względu na bliskość terenów użytkowanych intensywnie rolniczo oraz terenów kolejowych.

Względem działek objętych wnioskiem najbliższymi położonymi formami podlegającymi ochronie w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są (na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl>):

- Rezerwat *Radowice* oddalony o około 5,00 km;

- Obszar Chronionego Krajobrazu *Rynna Paklicy i Ołoboku* oddalona o około 2,00 km,
- Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 *Dolina Środkowej Odry* PLB080004 oddalony o około 7,00 km,
- Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 *Sulechów* PLH080043 oddalony o około 2,00 km.

Planowane do realizacji zamierzenie oddalone jest od najbliższego korytarza ekologicznego, tj. *Lasy Wielkopolskie - Bory Zielonogórskie* KPdC-21D, o około 2,5 km w kierunku południowo-wschodnim, co wyklucza oddziaływanie na w/w obszar.

W przypadku wystąpienia możliwości negatywnego oddziaływania inwestycji na środowisko, w pierwszej kolejności należy zaproponować środki minimalizujące, które powinny wykluczać negatywne oddziaływanie na faunę. Planuje się zastosować panele fotowoltaiczne z zastosowaniem specjalistycznej warstwy antyrefleksyjnej, która ograniczy, czy wręcz wyeliminuje odbijanie promieni słonecznych, które mogłyby oślepić awifaunę.

Na poniższej fotografii przedstawia się jedną z funkcjonujących na terenie województwa lubuskiego farm fotowoltaicznych. Przedmiotowa fotografia potwierdza fakt, iż instalacja nie stanowi dominaty krajobrazowej.

Fotografia 1. Farma fotowoltaiczna (materiały własne autora opracowania).

Dodatkowo, na uwagę Organów zasługuje fakt, że w ramach realizacji inwestycji dopuszcza się możliwość wycinki krzewów i drzew, które to znajdują się w granicach obszaru przedsięwzięcia, o których mowa w toku opracowania. Należy zauważyć, że są to rośliny małeletnie, które samowolnie zajęły teren w związku z brakiem jego użytkowania. W skład omawianego obszaru wchodzi pospolite gatunku krzewów oraz drzew, m.in.:

- Wierzba iwa *Salix caprea*,
- Jeżyna popielica *Rubus caesius*,
- Róża dzika *Rosa canina*,
- Bez czarny *Sambucus nigra*,
- Leszczyna pospolita *Corylus avellana*.

Zadrzewienia, które nie będą kolidowały z planowaną instalacją, w trakcie realizacji zadania zostaną odpowiednio zabezpieczone przed ich zniszczeniem, czy też jakimkolwiek negatywnym wpływem. Przewiduje się bowiem przede wszystkim tzw. deskowanie pni oraz ogrodzenie terenu zadrzewionego.

Podkreślenia wymaga również, iż realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia, nie będzie miała negatywnego wpływu zarówno na ciek zlokalizowany na działce o nr ewid. 24, jak i zieleń z nim związaną. Inwestycja nie będzie generowała zanieczyszczeń, które będą mogły spływać do wód oraz nie będzie stanowiła ograniczenia dla zwierząt ewentualnie migrujących wzdłuż cieku. Zaproponowany przez Wnioskodawcę wariant lokalizacji inwestycji w pełni zabezpiecza siedlisko przyrodnicze oraz potencjalny lokalny korytarz ekologiczny, przed ewentualnym negatywnym wpływem.

11. Informacja o przedsięwzięciach realizowanych i zrealizowanych, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia, oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia – w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem.

Planowane do realizacji zadanie polegające na budowie instalacji fotowoltaicznej o mocy do 60 MW będzie realizowane w sąsiedztwie planowanej do realizacji farmy fotowoltaicznej o mocy do 54 MW, która będzie lokalizowana na działkach o nr ewid. 24 obręb Buków oraz 3 obręb Krężoły. Co do zasady, w ujęciu ogólnym, przedmiotowe instalacje będą tworzyły monolit aczkolwiek funkcjonowanie jednej w żaden sposób nie jest powiązane z działaniem drugiej. Mało to, realizacja jednej farmy w granicach dz. 24 wykluczy realizację drugiej farmy w granicach tej samej działki nr 24 (kwestia wyboru przez właściciela działki Inwestora, z którym to zostanie podpisana stosowna umowa dzierżawy).

Planowane do zrealizowania instalacje zlokalizowane zostaną wśród pól uprawnych. Nie będą one połączone ze sobą funkcjonalnie, technologicznie i technicznie. Jednocześnie wszystkie inwestycje będą odsunięte od lasu na odległość wykluczającą oddziaływanie na kompleksy leśne. Kumulowanie się oddziaływań wnioskowanej i innych planowanych instalacji fotowoltaicznych może występować w kontekście:

- Oddziaływania na krajobraz – instalacje zostaną posadowione na terenach użytkowanych dotychczas rolniczo, o słabej przydatności bonitacyjnej do upraw. W konsekwencji powyższego, wyklucza się niejako rozpraszanie tego typu instalacji w większej przestrzeni krajobrazowej. Jednocześnie większa część powierzchni, w granicach których zrealizowane zostaną panele, stanowią zagłębienia, a całość wnioskowanych terenów niejako zasłonięta jest w większości terenami leśnymi oraz licznymi zadrzewieniami przydrożnymi oraz śródpolnymi.
- Oddziaływania na faunę i florę – tereny zajęte przez instalacje będą częściowo wyłączone z produkcji rolnej. Tereny instalacji będą wygradzone przez co ograniczony zostanie do nich dostęp dużych zwierząt – dzik, sarna, lis. Ogrodzenie będzie wybudowane przy użyciu takich materiałów, które będą umożliwiały migrację zwierząt mniejszych. Co również ważne, instalacje fotowoltaiczne nie będą bezpośrednio generowały do środowiska nadmiernych ilości hałasu, czy też innych substancji (odory) i energii (infradźwięki), które to mogłyby odstraszać lokalną zwierzynę.
- Instalacje nie stanowią bezpośrednich źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza. Okresowy transport np. serwisantów z wszystkich instalacji nie wpłynie na pogorszenie istniejącego stanu aerosanitarne.
- Instalacje ulokowane zostaną w znacznych odległościach od istniejących siedzib ludzkich, w szczególności wnioskowane przedsięwzięcie. Problem z oddziaływaniem elektromagnetycznym dotyczy wyłącznie terenów bezpośredniego sąsiedztwa, tj. do kilku metrów od źródeł emisji. Fakt ten wyklucza jakiegokolwiek zagrożenie związane z ewentualnymi przekroczeniami norm w tym zakresie.
- Instalacje fotowoltaiczne związane są z realizacją stacji transformatorowych co do zasady nieuciążliwych dla środowiska. Tego rodzaju stacje charakteryzują się poziomami mocy akustycznych do 80 dB (A), czy też 85 dB (A) – po uwzględnieniu ich obudowy. Zawarty w niniejszym dokumencie opis wykazał, iż funkcjonowanie planowanej inwestycji nie spowoduje pogorszenia tła akustycznego w rejonie najbliższych terenów chronionych akustycznie. Fakt ten wyklucza możliwość wystąpienia kumulacji.

12. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii lub katastrofy naturalnej i budowlanej.

Przez poważną awarię w myśl ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* art. 3 pkt 23, rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie

procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Ewentualna awaria projektowanej farmy fotowoltaicznej nie będzie zagrożeniem dla środowiska naturalnego. Skutkiem awarii może być jedynie ograniczenie produkcji energii lub ograniczenie, albo zaprzestanie przesyłu energii do sieci.

Ze względu na zastosowaną technologię posadowienia i użytkowania paneli fotowoltaicznych i ich infrastruktury towarzyszącej – brak trwałego związania z gruntem - eliminuje się możliwość wystąpienia katastrofy naturalnej lub budowlanej.

13. Przewidywane ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów oraz ich wpływ na środowisko.

Eksploatacja instalacji jest związana z wytwarzaniem odpadów zużytych elementów i urządzeń, które będą zagospodarowywane przez ich wytwórcę, czyli firmę prowadzącą prace konserwacyjne, zgodnie z podpisaną umową serwisową. Na terenie farmy nie będą magazynowane odpady. Funkcjonowanie farmy nie jest związane z koniecznością bytowania pracowników, co eliminuje możliwość powstawania odpadów komunalnych.

Wytwarzanie odpadów na etapie realizacji farmy

Etap realizacji zadania będzie związany z możliwością wytworzenia typowych odpadów budowlanych w związku z koniecznością posadowienia ogrodzenia farmy, montażem kontenerowej stacji transformatorowej, połączenia paneli fotowoltaicznych instalacją oraz budową wjazdu z drogi publicznej na teren działki. Etap realizacji zadania sprzyja również możliwości wytworzenia odpadów opakowaniowych. Wszystkie możliwe do wytworzenia odpady będą magazynowane selektywnie, w szczelnych, wyposażonych w klapy, oznaczonych pojemnikach, a następnie będą one przekazywane uprawnionym odbiorcom, którzy przetransportują odpady do miejsc ich odzysku lub unieszkodliwiania. Odpady możliwe do wytworzenia na etapie budowy farmy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Odpady możliwe do powstania na etapie realizacji instalacji.

L.p.	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Szacowana ilość odpadów [Mg/rok]
1	Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	5,00
2	Żelazo i stal	17 04 05	10,00
3	Kable inne niż wymienione w 17 04 10	17 04 11	5,00

Wytwarzanie odpadów na etapie eksploatacji instalacji

Eksploatacja farmy fotowoltaicznej będzie źródłem emisji niewielkiej ilości odpadów, które nie będą zbierane i magazynowane na terenie farmy, a od razu wywożone przez firmy serwisowe do

miejsc ich przetwarzania lub unieszkodliwiania. Na etapie eksploatacji inwestycji możliwe jest powstanie odpadów związanych z uszkodzeniem oraz koniecznością wymiany elementów instalacji. W związku z powyższym mogą powstać odpady przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 2. Odpady możliwe do powstania na etapie eksploatacji instalacji.

L.p.	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Szacowana ilość odpadów [Mg/rok]
1	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	16 02 13*	2,00
2	Niebezpieczne elementy lub części składowe usunięte ze zużytych urządzeń	16 02 15*	2,00
3	Elementy usunięte ze zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	16 02 16	2,00

Przyjęte rozwiązania technologiczne i organizacyjne są zgodne z zasadami ochrony środowiska, postępowanie z odpadami poprzez selektywne zbieranie, umieszczanie w odpowiednio oznaczonych, dostosowanych, szczelnych i zamykanych pojemnikach oraz przekazywanie odpadów na podstawie wymaganych dokumentów wyspecjalizowanym podmiotom, zabezpieczy przed możliwością dopływu ewentualnych zanieczyszczeń z planowanej działalności.

Prace konserwacyjne zostaną wykonane przez wyspecjalizowaną firmę jedynie przez wykwalifikowanych pracowników, na której będzie ciążyć odpowiedzialność właściwego zagospodarowania powstałych odpadów.

Tak jak wspomniano w toku opracowania farma jest instalacją niewymagającą stałej obsługi przez pracowników stąd podczas jej eksploatacji nie będą wytwarzane odpady komunalne.

14. Informacja o pracach rozbiórkowych dotyczących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Realizacja i eksploatacja zamierzenia nie jest związana z pracami rozbiórkowymi – teren działki objętej wnioskiem jest użytkowany rolniczo, nie jest zabudowany.

15. Przewidywany wpływ na środowisko wodne.

Planowana do realizacji inwestycja zlokalizowana jest w obszarze dorzecza Odry, dla którego opracowano *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967). Działka objęta wnioskiem znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem PLGW600068, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Odry. W ww. planie JCWPd osiągnęła dobrą ocenę stanu ilościowego oraz stanu chemicznego. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymaniem co najmniej dobrego stanu ilościowego i

chemicznego wód podziemnych.. Eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie powodowała dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, przez co nie wpłynie na pogorszenie stanu chemicznego części wód podziemnych. Planowana inwestycja nie będzie miała również negatywnego wpływu na cele środowiskowe dotyczące stanu ilościowego wód podziemnych.

Teren przedsięwzięcia znajduje się w obszarze jednolitych części wód powierzchniowych oznaczonej europejskim kodem PLRW60001715729 – *Sulechówka* zaliczonego do regionu wodnego Środkowej Odry. W ww. planie przedmiotowa JCWP stanowi naturalną część wód powierzchniowych, o zły ocenie stanu. Możliwość osiągnięcia założonych celów środowiskowych jest dla przedmiotowej JCWP zagrożona.

Planowana inwestycja nie będzie oddziaływać na wody powierzchniowe i nie przyczyni się do zmiany obecnie występującego stanu ekologicznego JCWP.

Budowa i eksploatacja zamierzenia nie jest związana z poborem wód i wytwarzaniem ścieków. W fazie eksploatacji farmy planuje się sporadyczne mycie zainstalowanych paneli za pomocą wody zdemineralizowanej, dostarczanej na teren farmy przez podmioty zewnętrzne, wyspecjalizowanym transportem. Maksymalne, roczne zużycie wody na cele instalacji nie będzie większe niż ok. 1 000 m³. Teren farmy fotowoltaicznej będzie wygrodzony za pomocą ogrodzenia, przez co dostęp do niego będą miały jedynie osoby uprawnione. Zastosowanie szczelnej, nieprzepuszczalnej posadzki w kontenerowych stacjach transformatorowych eliminuje możliwość ewentualnego wycieku płynu transformatorowego do środowiska gruntowo-wodnego – planuje się zainstalować wannę o pojemności umożliwiającej zebranie całej objętości używanego płynu.

Analizowany teren, na którym ma zostać zlokalizowane przedsięwzięcie, znajduje się poza obszarami zagrożenia i ryzyka powodziowego (na podstawie: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>). Nie przewiduje się wobec tego działań adaptacyjnych w przedmiotowej kwestii. Działki objęte wnioskiem zlokalizowane są poza obszarami zajęтыми przez Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Zgodnie z danymi przedstawionymi w toku opracowania należy zauważyć, że w ramach inwestycji nie planuje się wylewania jakichkolwiek fundamentów, w tym pod prefabrykowane stacje transformatorowe. Należy założyć, że stacje oraz linie kablowe zostaną umieszczone w wykopach o głębokości około 1,0 m p.p.t. Na terenie inwestycji poziom zalegania wód gruntowych znajduje się na głębokości około 1,5 m p.p.t – planowane do przeprowadzenia wykopy nie będą wymagały odwodnienia. Prace ziemne będą realizowane według klucza – wykop, ułożenie kabla, zasypianie wykopu. Strukturę hydrogeologiczną terenu objętego wnioskiem tworzy zróżnicowany układ warstw przepuszczalnych i słabo przepuszczalnych w utworach czwartorzędowych i paleogeńsko-neogeńskich.

Teren objęty wnioskiem nie będzie skanalizowany – wody opadowe i roztopowe z paneli fotowoltaicznych oraz dróg będą rozprowadzane grawitacyjnie po gruncie działek. Uściślając informacje zawarte w *Karcie...*, należy zauważyć, że trwałemu utwardzeniu (za pomocą kostki, betonowej, płyt drogowych lub betonu) ulegnie jedynie do około 20 000 m² i będzie to obszar

obejmujący zjazdy, drogi wewnętrzne oraz place manewrowe. Ponadto zrealizowane zostaną stacje trafo i rozdzielnie. Pozostałe wyznaczone na terenie farmy ścieżki technologiczne nie będą utwardzane – pozostanie na nich grunt rodzimy.

16. Usytuowanie przedsięwzięcia, z uwzględnieniem możliwego zagrożenia dla środowiska, w szczególności przy istniejącym i planowanym użytkowaniu terenu, zdolności samooczyszczania się środowiska i odnawiania się zasobów naturalnych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz uwarunkowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Planowane do realizacji zamierzenie polegające na budowę farmy fotowoltaicznej zlokalizowane zostanie poza:

- obszarami wodno-błotnymi, obszarami o płytkim zaleganiu wód podziemnych,
- miejscami występowania siedlisk łągowych,
- ujściami rzek,
- obszarami wybrzeży i środowiska morskiego,
- obszarami górskie i leśnymi,
- obszarami objętymi ochroną, w tym strefami ochronnymi ujęć wód i obszarami ochronnymi zbiorników wód śródlądowych,
- obszarami wymagającymi specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin, grzybów i zwierząt lub ich siedlisk lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszarami Natura 2000, oraz pozostałymi formami ochrony przyrody,
- obszarami, na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone lub istnieje prawdopodobieństwo ich przekroczenia,
- obszarami o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne,
- obszarami przylegające do jezior,
- obszarami uzdrowisk i ochrony uzdrowiskowej.

17. Oddziaływanie planowanej farmy fotowoltaicznej na klimat i jego zmiany oraz wpływ klimatu i jego zmian na instalację.

Problem zmian klimatu i ich wpływu dla gospodarki, w tym rolnictwa, został omówiony w *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*.

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020 m.in. w: gospodarce wodnej, rolnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie i strefie wybrzeża. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. W dokumencie tym zostały uwzględnione i przeanalizowane zarówno

obecne jak i oczekiwane zmiany klimatu, w tym również scenariusz zmian klimatu dla naszego kraju, do roku 2030. W tym okresie do największych zagrożeń dla gospodarki i społeczeństwa będą należały ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska). Zakłada się, że zjawiska te będą występowały z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju. Dlatego tak ważne w postępowaniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, staje się uwzględnianie zagadnień dotyczących klimatu, tj. związanych z łagodzeniem zmian klimatu oraz z adaptacją przedsięwzięcia do tych zmian.

Tabela 3. Przedstawienie mitygacji (łagodzenia zmian klimatu) na etapie eksploatacji przedsięwzięcia.

Problem związany ze zmianami klimatu	Zakres analizy	Proponowane środki łagodzące
Bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych powodowanych przez analizowane przedsięwzięcie	+ Emisja dwutlenku węgla (CO ₂), tlenku diazotu (N ₂), metanu (CH ₄) lub innych gazów cieplarnianych. - Zajęcie znacznej powierzchni gruntów lub zmniejszenie bądź usunięcie powierzchni leśnych (wylesianie).	+ Emisja gazów cieplarnianych związana będzie jedynie z ruchem pojazdów serwisowych. - Analizowane przedsięwzięcie powoduje zajęcie powierzchni ziemi ale nie wyłącza możliwości jej użytkowania pod uprawy.
Pośrednia emisja gazów cieplarnianych związana ze zwiększonym zapotrzebowaniem na energię	Przewiduje się znaczny wpływ planowanego przedsięwzięcia na zapotrzebowanie na energię.	Instalacja fotowoltaiczna wytwarza energię elektryczną, jej funkcjonowanie jest związane z zapotrzebowaniem na energię elektryczną w minimalnym zakresie (np. oświetlenie, zasilanie systemu monitoringu)
Pośrednia emisja gazów cieplarnianych związana z działaniami towarzyszącymi, a także z infrastrukturą bezpośrednio związaną z przedsięwzięciem	* Znaczny wzrost/ spadek liczby środków transportu. - Emisja gazów cieplarnianych związana z infrastrukturą towarzyszącą przedsięwzięciu np. instalacja grzewcza.	* Eksploatacja instalacji nie będzie wymagała organizacji transportów oprócz sporadycznych przyjazdów serwisowych. - Instalacja fotowoltaiczna nie wymaga zaangażowania infrastruktury towarzyszącej.

Tabela 4. Przedstawienie adaptacji przedsięwzięcia do zmian klimatu.

Problem związany ze zmianami klimatu	Zakres analizy	Środki adaptacyjne planowanego przedsięwzięcia
Fale upałów	+ Pochłanianie lub generowanie wysokich temperatur przez przedsięwzięcie. - Emisja lotnych związków	+ Instalacja fotowoltaiczna nie powoduje generowania wysokich temperatur. Instalacja i jej infrastruktura towarzysząca wykonane są z materiałów odpornych na działanie wysokich temperatur. - Zamierzenie nie będzie związane z emisją LZO i tlenków

	<p>organicznych (LZO) i tlenków azotu przez przedsięwzięcie.</p> <p>+ Zwiększona liczba dni bardzo upalnych.</p>	<p>azotu.</p> <p>+ Instalacja i jej infrastruktura towarzysząca wykonane są z materiałów odpornych na działanie wysokich temperatur.</p>
Susze (długotrwałe, krótkotrwałe)	<p>Zwiększenie zapotrzebowania przedsięwzięcia na wodę.</p> <p>Zwiększenie zanieczyszczenia wody, przy zmniejszonej wydajności rozcieńczania, wyższych temperaturach i mętności.</p>	<p>Woda na potrzeby planowanej instalacji będzie używana sporadycznie do celu czyszczenia paneli. Będzie ona dowożona wyspecjalizowanym transportem.</p> <p>Eksploatacja instalacji nie jest związana z wytwarzaniem ścieków.</p>
Ekstremalne opady, zalewanie przez rzeki i gwałtowne powodzie	<p>- Lokalizacja przedsięwzięcia względem obszarów zalewanych przez rzeki.</p> <p>+ Zagrożenie związane z ekstremalnymi opadami.</p>	<p>- Analizowany teren, na którym ma zostać zlokalizowane przedsięwzięcie, znajduje się poza obszarem <u>zagrożenia</u> i <u>ryzyka powodziowego</u> (na podstawie: http://mapy.isok.gov.pl/imap/). Nie przewiduje się wobec tego działań adaptacyjnych w przedmiotowej kwestii.</p> <p>+ Zgodnie z danymi <i>Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej</i> analizowany teren położony jest na obszarze charakteryzującym się bardzo niską sumą opadów – maksymalnie <u>544 mm</u>, a także objęty jest strefą średniego zagrożenia wystąpienia opadów gradu.</p>
Burze i wiatry	<p>- Zagrożenie ze strony burz i silnych wiatrów dla analizowanego przedsięwzięcia.</p>	<p>- Przedsięwzięcie zlokalizowane będzie w znacznej odległości od wysokich drzew, które w przypadku silnych wiatrów mogłyby doprowadzić do uszkodzenia instalacji. Instalacja będzie odporna na takie zjawiska pogodowe. Zgodnie z danymi <i>Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej</i> analizowany teren położony jest w III strefie ryzyka wystąpienia wiatru o maksymalnych prędkościach.</p>
Osuwiska	<p>Lokalizacja przedsięwzięcia w odniesieniu do obszarów narażonych na osuwiska, w tym np. powodowanymi intensywnymi opadami.</p>	<p>Przedmiotowe działki zlokalizowane są na płaskim terenie w związku z czym nie jest narażona na osuwiska.</p>

<p>Podnoszący się poziom mórz, erozja wybrzeża oraz intruzja wód zasolonych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lokalizacja przedsięwzięcia w odniesieniu do obszarów zagrożonych oddziaływaniem podnoszącego się poziomu mórz. - Lokalizacja przedsięwzięcia względem obszarów podatnych na erozję wybrzeża. - Możliwość wystąpienia wycieku substancji, które w konsekwencji mogą doprowadzić do zwiększenia intruzji wód zasolonych. 	<p>Działki objęte wnioskiem położone są poza obszarami morskimi.</p>
<p>Fale chłodu i śnieg. Szkody wywołane zamarzaniem i odmarzaniem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> + Wpływ wystąpienia fal chłodu, opadów śniegu na przedsięwzięcie. + Zaopatrzenie przedsięwzięcia w dodatkowe źródła energii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Konstrukcja instalacji będzie odporna na działanie niskich temperatur i opadów śniegu i gradu. - Instalacja nie wymaga zainstalowania dodatkowych źródeł energii.

Wzrost temperatury globalnej może sprzyjać wzrostowi intensywności i częstotliwości wielu zjawisk klimatycznych i pochodnych, do których należą ekstremalne zjawiska pogodowe, w tym m.in. tornada, grad, fale upałów, ulewy i burze. Brak jest jednak wystarczających dowodów na to, by rozstrzygnąć, czy istnieją trendy w odniesieniu do takich zjawisk w skali lokalnej. Klimat naszej planety od milionów lat podlega ciągłym ewolucjom, nie jest to zmiana z dnia na dzień, w związku z czym Inwestor będzie miał możliwość dostosowania obiektów do zmieniających się warunków klimatycznych.

Podsumowując, analiza i ocena środowiskowa zawarta w niniejszym opracowaniu wyklucza ryzyko wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, zwłaszcza na zdrowie i życie ludzi. Przedsięwzięcie zaliczane jest do inwestycji przyjaznych dla środowiska, realizowanych w ramach spełnienia wymogów wynikających z obowiązującego pakietu klimatyczno-energetycznego. W świetle powyższego, wnioskuję się o odstąpienie od sporządzenia *Raportu o oddziaływaniu na środowisko*.

.....
podpis autora opracowania